

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2128/2016
09.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Марине Говедарица и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Стојковић, адвокат из ..., против тужених Издавачког друштва „ББ“ из ... ; ВВ, главног и одговорног уредника дневних новина „ГГ“; ДД, новинара и ЂЂ, новинара; чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 73/16 од 18.05.2016. године, у седници одржаној 09.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 73/16 од 18.05.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 223/14 од 17.12.2015. године, у првом ставу изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му, на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа, исплате 3.000.000,00 динара, са законском затезном каматом од 17.12.2015. године до исплате, као и да му накнаде трошкове парничног поступка, као неоснован. У другом ставу изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се наложи одговорном уреднику дневних новина „ГГ“ да пресуду објави без икаквог коментара у наредном броју дневних новина, на другој или трећој страни, од правноснажности пресуде, у смислу члана 90. Закона о јавном информисању, као неоснован. У трећем ставу изреке, обавезан је тужилац да туженима, на име трошкова поступка исплати 253.150,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 73/16 од 18.05.2016. године, у првом ставу изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 223/14 од 17.12.2015. године. У другом ставу изреке, одбијен је као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су дали одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, у дневним новинама „ГГ“, дана 03.06.2014. године, објављен је чланак на насловној страни са насловом „ЕЕ саветник уцењивао директорку“ и поднасловом „АА је од директорке Агенције за ... тражио повластице да би купио већински удео у „ЖЖ“ у ... и чланак на другој и трећој страни, са насловом ЕЕ саветник уцењивао директорку“ и наднасловом „ЗЗ поднела пријаву против АА“; дана 04.06.2014. године, објављен је чланак на трећој страни са насловом „Тужилаштво истражује АА“ и наднасловима „Саветник председника ЕЕ на удару закона“ и „У кривичној пријави се наводи да је АА притискао да се убрза продаја предузећа „ЖЖ“ његовом сину“; дана 05.06.2014. године, објављен је чланак на насловној страни са насловом „Председник подржао корупцију“, наднасловом „Скандалозан потез ЕЕ“ и поднасловом „ЕЕ и његова служба подржали приватну фирму чији је власник син председничког саветника ИИ у спору против Агенције за ..., АА претио директорима агенције својим положајем“, а на другој и трећој страни објављен је чланак са насловом „Председник у мрежи корупције“ и наднасловом „Председник ... ЕЕ заступа пословне интересе свог саветника“; дана 08.06.2014. године на насловној страни је објављен чланак са насловом „ЕЕ саветник осуђен за диловање“ и поднасловом „Саветник председника ... ЕЕ, АА, осуђен је 1995. године на затворску казну од годину дана због диловања девиза, открива „ГГ“; а на четвртој и петој страни објављен је чланак са насловом „Саветник АА диловао девизе, осуђен на затвор“ и наднасловом „Мрачна тајна, председников човек неподобан за функцију“ и дана 10.06.2014. године, на четвртој и петој страни објављен је чланак са насловом „Саветника АА чека позив полиције“ и наднасловом „Због притисака на директорку Агенције за ...“.

Тужилац је саветник председника ... ЕЕ. Првотужени је власник и оснивач дневних новина „ГГ“; док је друготужени у време објављивања спорних чланака био главни и одговорни уредник дневних новина „ГГ“; а трећетужена и четвртотужена, аутори наведених чланака, су новинарке истих дневних новина. Све податке везане за наводе из текстова су новинарке – трећетужена и четвртотужена, добијале од надлежних државних служби. Тако је против тужиоца, Агенцији за борбу против корупције, вршилац дужности директора Агенције за ... поднела пријаву и две допуне (од 23.05.2014. године и 29.05.2014. године) о недозвољеном утицају на функционера, наводећи да се на њу као вршиоца дужности директора Агенције за ... врши недозвољен утицај коме је изложена у вршењу функције; да је у периоду од фебруара до маја 2014. године

више пута била изложена недозвољеном утицају и притискана од стране функционера АА, саветника за ... председника ..., пошто његов син има 28,18% удела у капиталу субјекта „ЖЖ“, а да је у априлу 2014. године о томе информисала и Републичко јавно тужилаштво коме је поднела пријаву против тужиоца. Притисци од стране тужиоца су настављени 28.05.2014. године када је од Генералног секретаријата председника ... добила притужбу коју је тужилац, као председников саветник, примио од свог сина. Трећетужена је, дана 04.06.2014. године, добила званично саопштење из Агенције за ..., да је на директорку ЗЗ вршен недозвољен утицај да убрза приватизацију „ЖЖ“ из Потом је, дана 10.06.2014. године, Агенција за борбу против корупције на свом сајту издала саопштење за јавност, поводом недозвољеног утицаја на директора Агенције за Истог дана је ЗЗ учинила доступним јавности своје писмо којем се обратила Кабинету председника ... о томе како његов саветник врши недозвољен утицај на њу. На сајту Агенције за борбу против корупције је, дана 25.02.2013. године, објављено саопштење да је тужилац новчано кажњен 11.03.2013. године због тога што није дао истините информације о имовини коју поседује. Из извештаја Министарства унутрашњих послова, односно Основног јавног тужилаштва у Нишу, произилази да су овлашћена службена лица Секретаријата унутрашњих послова у Нишу, дана 29.07.1994. године, поднела кривичну пријаву против тужиоца због постојања основане сумње да је извршио кривично дело из члана 169. Закона о девизном пословању, тако што је супротно одредбама наведеног закона, трећем лицу продао 12.000 немачких марака и кривична пријава је достављена Општинском јавном тужилаштву у Нишу. Против тужиоца је поводом кривичне пријаве подигнута оптужница и осуђен је на казну затвора у трајању од једне године. Новинарка је покушавала да ступи у контакт са тужиоцем да би добила његово виђење ствари, слала му је поруке на приватни телефонски број и на имејл адресу пресслужбе Кабинета председника После другог или трећег текста је стигао одговор Кабинета председника ..., у коме наводи из текстова нису демантовани, већ је изнето да „ГГ“ са својим власницима покушава да уруши углед председника и ... коју предводи.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је неоснован тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због душевних болова услед повреде части и угледа тужиоца. Неосновани су наводи ревизије о томе да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о јавном информисању („Службени гласник РС“ бр. 43/2003 ... 89/2010), који се у овом случају примењује, прописано је да су новинар и одговорни уредник јавног гласила дужни да пре објављивања информације која садржи податке о одређеном догађају, појави или личности, са пажњом примереном околностима, провере њено порекло, истинитост и потпуност. У другом ставу истог члана, прописано је да су новинар и одговорни уредник јавног гласила дужни да туђе информације, идеје и мишљења пренесу и објаве веродостојно и потпуно, а уколико је информација пренета из другог јавног гласила, уз навођење гласила из којег је информација пренета.

Одредбом члана 4. истог закона прописано је, у првом ставу, да се у јавним гласилима слободно објављују идеје, информације и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, осим када је другачије одређено законом. У другом ставу изреке, прописано је да се одредба

става 1. овог члана примењује без обзира на начин на који је прибављена информација.

Одредбом члана 79. истог закона, прописано је да свако лице на које се односи нетачна, непотпуна или друга информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, као и лице коме није објављена исправка, одговор или друга информација чије објављивање има право да тражи од јавног гласила, у складу са овим законом, а које због њеног објављивања, односно необјављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других правних средстава која том лицу стоје на располагању.

Одредбама члана 80. став 1. истог закона, прописано је да новинар, одговорни уредник и правно лице које је оснивач јавног гласила који су пре објављивања с пажњом примереном околностима могли утврдити неистинитост или непотпуност информације, солидарно одговарају за материјалну и нематеријалну штету проузроковану објављивањем информације. У другом ставу истог члана, прописано је да иста обавеза постоји када је штета проузрокована недопуштеним објављивањем истините информације (из приватног живота, пребацивање за извршено кривично дело и друго), као и у другим случајевима недопуштеног објављивања информација.

Правилан је закључак нижестепених судова да спорни текстови не представљају повреду части и угледа тужиоца. Приликом одлучивања о тужбеном захтеву за накнаду штете због објављивања наведених информација на штету тужиоца, нижестепени судови су имали у виду да постоји колизија између права на слободу изражавања, односно слободу медија, с једне стране, и права на заштиту угледа и части накнадом нематеријалне штете, с друге стране, па су одмеравајући значај ових супротстављених права, правилно закључили да у конкретном случају тужилац, као саветник председника ..., дакле као јавна личност, мора имати виши праг толеранције на пажњу медија од прага толеранције просечне особе, поготово када се објављене информације односе пре свега на његов рад као саветника председника ..., а не на његов приватни живот. Према томе, имајући у виду неопходност слободе изражавања и слободе медија, тужилац, као саветник председника ... за ..., а тиме и личност за чији је рад заинтересована шира јавност, мора да толерише критику и пажњу медија знатно више него просечна особа, па и у ситуацијама када та критика и пажња нису пријатне.

Постојање равнотеже, односно пропорционалности између права на слободу изражавања, односно слободу медија и права на заштиту угледа и части процењује се у сваком конкретном случају уз давање одговарајућих разлога. У побијаној одлуци дати су јасни и исцрпни разлози о томе због чега тужбени захтев за накнаду штете није основан, које као правилне и овај суд у свему прихвата, због чега су супротни ревизијски наводи неосновани.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић